

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شیخ محمد صالح المنجد حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ روزه و اعتکاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پرسش

نویسنده: احمد

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۱۷

آیا استفراغ کردن سبب بطلان روزه می‌شود؟ اگر سبب بطلان روزه می‌شود علت آن چیست؟ با توجه به اینکه استفراغ کردن، خوردن و آشامیدن محسوب نمی‌شود و کسی برای لذت این کار را انجام نمی‌دهد و در قرآن از آن برای روزه‌داری نهی نشده است. همچنین اگر کسی مریض باشد مثلاً مسموم شده باشد می‌تواند خودش با انگشت در گلو کردن سبب استفراغ شود.

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۲۱

بنا بر کتاب خداوند، خوردن از مفطرات روزه است^۱ و مراد از آن، فرو بردن چیزی به معده است و این کاری است که غالباً در بالا آوردن غذای خورده شده از معده انجام می‌شود؛ زیرا غالباً چیزی از غذای خورده شده به هنگام بالا آمدن از معده در گلو می‌ماند و به معده باز می‌گردد و این خوردن دوباره‌ی آن محسوب می‌شود که هرگاه از روی عمد انجام شود، مبطل روزه است؛ با این توضیح که موجب قضاء می‌شود، نه کفاره؛ چراکه عمد متوجه خوردن دوباره‌ی غذا نبوده است، بلکه متوجه سبب آن یعنی بالا آوردن غذا بوده است و بنا بر قاعده، هرگاه روزه‌دار عمداً کاری را انجام دهد که خود باطل کننده‌ی روزه نیست، ولی غالباً به بطلان روزه می‌انجامد، قضاء بر او واجب می‌شود، نه کفاره؛ مانند فرو بردن عمدی سر در آب که غالباً سبب رسیدن آب به گلو از راه دهان، بینی، چشم و گوش می‌شود^۲. بنابراین، هرگاه روزه‌دار عمداً استفراغ کند، روزه‌ی او باطل است و باید قضاء آن را به جای آورد، ولی هرگاه ناخواسته یا از روی فراموشی استفراغ کند، روزه‌ی او صحیح است؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: ﴿وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ

۱. نگاه کنید به: سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۸۷.

۲. نگاه کنید به: پرسش و پاسخ ۱۵۱.

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا^۱؛ «و بر شما گناهی در کاری که به خطا کردید نیست، ولی در کاری است که دل هاتان تعمّد داشته و خداوند آمرزنده ای مهربان است» و به دلیل روایت رسیده از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که در آن آمده است: «مَنْ دَرَعَهُ الْقِيءُ وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَضَاءٌ وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَلَيْقُضُ»^۲؛ «هر کس ناخواسته استفراغ کند در حالی که روزه است بر او قضائی نیست و هر کس عمدتاً استفراغ کند، باید قضاء را به جای آورد» و این نظر اهل بیت و نظر ابو حنیفه، مالک، شافعی و احمد و نظر مشهور شیعه است، بلکه خطابی (د. ۳۸۸ق) گفته است: «لَا أَعْلَمُ بَيْنَ أَهْلِ الْعِلْمِ فِيهِ اخْتِلَافًا»^۳؛ «هیچ اختلافی درباره ی آن میان اهل علم نمی شناسم».

بایکلا اطلاع بر سنیان رفته منصورها شیخ خراسانی
 جنتین با سحر کبری و سنیان

۱. الأحزاب / ۵
 ۲. مسند أحمد، ج ۲، ص ۴۹۸؛ سنن الدارمی، ج ۲، ص ۱۴؛ سنن ابن ماجه، ج ۱، ص ۵۳۶؛ سنن أبي داود، ج ۱، ص ۵۳۳؛ سنن الترمذی، ج ۲، ص ۱۱۱؛ سنن الدارقطني، ج ۲، ص ۱۶۳؛ السنن الكبرى للبيهقي، ج ۴، ص ۲۱۹
 ۳. المغني لابن قدامة، ج ۳، ص ۵۲